

עדכנית
יותר מתמיד

בסיועה דשמיא

גבולות ישעיה

יוצא לאור ע"י

תבורך מנשים

תהא שנת פדות

מהדורה שנייה

בגרסה לא מפוארת (נייר דק ללא כריכה)

להזמנת הקונטרס, להפצה ולתרומות - טל' - 02-6222781

לתגובות ומשוב נא לפנות בכתב בלבד:

פקס' - 04-8268561

דואר אלקטרוני כשר - zaidnery@gmail.com

עיצוב גרפי, עימוד ואיורים: י. זיידנר 02-6222781
ציורי בית המקדש באדיבות: אלכס לוין artlevin.com

ציונו הקדוש של הנביא ישעיהו בן אמוץ זיע"א
נמצא בגליל על יד קיבוץ ברעם

תְּהִלַּת מִזָּה

הַכְרָחִית לְהַבְנִת הַדְּבָרִים

בתקופת התנ"ך עדין היו בעם ישראל נביאים קדושים, שמתפקידם היה להזהיר את העם מהפרענות המתרגשות לבוא בעקבות חטאייהם. עם ירידת הדורות, ככל שרבו החטאים, מתקיימת בנו הקללה הנוראה, שממנה מזהיר אותנו ה' ותברך בתורה, והיא הסתר הפנים, כפיתוב (דברים, לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא". לא עוד נביאים ונסים גלויים, אלא השגחה פרטית נסתרת. כתוב בגמרא (מגילה י"ד): "נבואה שהצרכה לדורות נכתבה, ושללא הצרכה לא נכתבה". ופירש"י: "נבואה שהצרכה לדורות - ללמד תשובה או הנראה".

כלומר, מטרת הנבואה היא לגרם לנו לשוב בתשובה על חטאינו, דהינו, להתחרט ולהתנדוד עליהם ולקבל על עצמנו לא לחזר עליהם שוב לעולם. וכתוצאה מכך תבטל הגזרה הרעה, כמו שאמרנו חז"ל (סנהדרין צח): "ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רע הגזרה". כשם שבימי מרדכי היהודי ואסתר המלכה, כשגזר המן הרשע (אסתר ג, א): "להשמיד, להרג ולאבד את כל היהודים, מנער ועד זקן, טף ונשים ביום אחד", היהודים לבשו שק, עשו בכי ומספד ותשובה גדולה, והקב"ה הפך את הפור, ואת הסוף הטוב של הספור אנו זוכים לחגג כל שנה בפורים.

אומרת הגמרא (סנהדרין צח): "אמר רב: פלו פל הקצין, ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים [אם פל ישראל חוזרין בתשובה - יבא, ואם לאו - לא יבא (רש"י)] ... רבי אליעזר אומר: אם ישראל עושין תשובה נגאלין, ואם לאו אין נגאלין. אומר ליה [לו] רבי יהושע: אם אין עושין תשובה אין נגאלין, אלא הקב"ה מעמיד להו מלך שגזרותיו קשות כהמן [שכאמור גזר: "להשמיד, להרג ולאבד את כל היהודים וגו'"] (אסתר ג, א) [וישראל עושין תשובה ומחזירין למוטב... והלא כבר נאמר (ירמיהו ג, ד): כי אנכי בעלתי בכם [משמע: בעל פרחכם בלא תשובה (רש"י)] ולקחתי אתכם אחד מעיר ושנים מממשפחה [אברור הצדיקים ואביאם לציון, אף על פי שאין כלם חוזרין (רש"י)] והבאתי אתכם ציון".

נבואה זו של ישעיהו הנביא, שנבאר בחוברת זו, מגלה לנו שאותו עוון שגרם לחרבן בית המקדש הראשון, יחזר שוב בדור האחרון. הוא שיעפב את הגאולה הצעתינה, עליה פתוב בהמשך הנבואה, ומה יקרה לעם ישראל אם לא יחזרו בתשובה מעוון זה.

אומרת הגמרא (יומא ט): "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני ג' דברים שהיו בו: עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים". מן הסתם קוראת שורות אלה חושבת לעצמה: כיצד זה קשור אלי? הלא אינני משתתפה לצלמים ופסלים, לא רצחתי אף אחד, וגם גלוי עריות אינו נוגע אלי, באשר מתקיימת בדור זה הנבואה (ישעיהו נט, טו, סנהדרין צז): "ותהי האמת נעדרת", והרבה חושבים שהמשמעות של "גלוי עריות" היא רק אותם אסורים המפרטים בפרשת העריות (אחרי מות – ויקרא יח) וכדומה.

מה הוא אותו עוון גלוי עריות עליו מדברת הגמרא? מבארת הגמרא (יומא ט): "גלוי עריות דכתיב: (ישעיהו ג, טז) ויאמר ה', יען כי גבהו בנות ציון, ותלכנה נטויות גרון, ומשקרות עינים, הלוד וטפף תלכנה...". למעשה הגמרא מביאה כאסמכתא, את נבואתו של ישעיהו הנביא, שמפרט את אבנרי ההתקשטות של הנשים, שבאמצעותם הקטיאו את הרבים, ובכך גרמו לחרבן הבית.

"אמרו: כל דור שאינו נבנה [בית המקדש] בנימו מעלין עליו כאלו הוא הקריבו" (ירושלמי יומא דף ה א). נבואה זו אינה עוסקת רק במה שהקריב את הבית הראשון, אלא גם בתקופתנו, זמן אחרית הימים, התקופה שטרם מלחמת גוג ומגוג וביאת משיח צדקינו כפי שנבאר בס"ד לקמן.

אמרו חז"ל שבזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל ממצרים ובזכות נשים צדקניות עתידים ישראל להגאל. כפתוב בגמרא (סוטה יא): "בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים", וכתוב (בפרשה יג אות כ, ושיר השירים רבה ד, ויקרא רבה לב) שאחד הדברים שבזכותם זכו ישראל להגאל ממצרים, היה שלא שנו את לבושם. משמעות הדבר היא שבמשך כל הדורות התלבשו בנות ישראל בצניעות אמיתית כמו אמותינו הקדושות.

כתוב בילקוט רות (אות תר"ו) ש"אין הדורות נגאלין אלא בשכר נשים צדקניות שיש בדור", ובספר 'קב הישר' (פרק פ"ב) כתוב שבזכות נשים צנועות, שלא הולכות כחוקות הערלים, בבגדי פריצות נאים, תהיה הגאולה במהרה בימינו אמן. ואלה שאינן הולכות בצניעות מעפבות את הגאולה.

ועוד כתב (שם): "אמרו רבותינו זכרונם לברכה, בשביל ד' דברים נגאלו אבותינו ממצרים, בזכות נשים צדקניות, ובשביל שלא שנו את שמם, ובשביל שלא שנו לשונם, ובשביל שהיו תולין בטחונם בהקב"ה, וכמו שהיתה גאולה ראשונה פן תהיה אחרונה". וחתם את הפרק במלים: "וכל הנהיר בארבעה דברים הנ"ל שנגאלו אבותינו, יזכה למהר ולקרב את גאולתנו. כגאולה ראשונה תהיה גאולה אחרונה, שבזכות ארבעה דברים האלה תהיה הגאולה במהרה בימינו אמן".

ובספר ישעיהו פרק ד' כתוב שלעתיד לבוא כשתהיה הגאולה, ויהיה הצרוף והברור האחרון: מי יזכה לחיי הנצח ומי יגד לזראון עולם, תשארנה בעולם הנצח רק הנשים הצנועות!

אך הכלל העקרי הוא כפי: "אין דבר בעולם עומד בפני התשובה!"

(זהר חדש כא, א, ירושלמי פ"א ה"ה, וכן פסק הרמב"ם בפ"ג בהל' תשובה הלכה יד).

כתב רבי אהרן ראטה זי"ע בספר שומר אמונים (מבוא השער פרק ג) וזו לשונו: "ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת קנא): על הכתוב (קהלת יב, א) והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ, אלו ימות המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה, כי עד שנשמע תקיעת שופר של משיח צדקינו, יש לנו עוד בכח לתקן מעשינו, ותכף שנשמע קול שופר, שנה צפיינו ותקוננו בכל רגע ממש, שיהא בלא הודע פלום ובפתע פתאום [כמבואר שם במאמר הגאולה], אז אין עוד תשובה ואין עוד מעשים טובים ואין עוד חכמה, כמובא בספר הקדוש אלימה (עין כל תמר ה' פרק כ"ה)... כי בימות המשיח אין תשובה מועילה כלל, מפני שהתשובה היא מהבינה, וכיון שאור הבינה אינה מנהגת אלא אור החכמה, ימי המשיח אין בהם תשובה כלל, שלא יקובלו כלל הרשעים אלא ימותו ויאבדו, עכ"ל. ואז אף (שיר השירים ת, ז) אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה זזה מצוות ה' לרפש, אז בוז יבוזו לו וישחקו ממנו (סוטה כא), כי מי שלא טרח בערב שבת מה יאכל בשבת?! (ע"ז ג), וכן בעולם העליון לאסר הפטירה, ולא כמו דעת הפתאים שחושבים שבאם יבוא המשיח אז ישובו בתשובה, כי מי שלא יכון עצמו בתקון המעשים ובתשובה ובצרוף הנפש, לא יזכה לאורו של משיח". עכ"ל

הַנְּבוּאָה בְּבֹאוֹר קֶצֶר

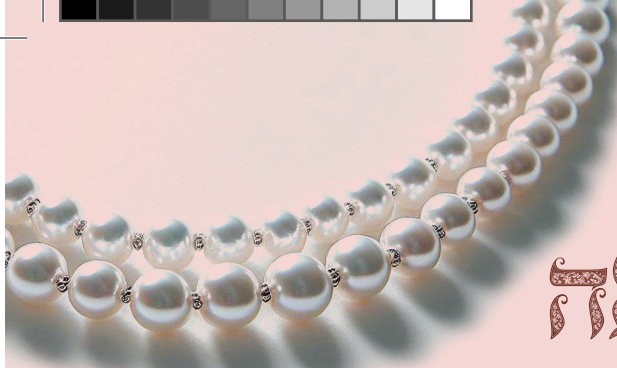
בְּסֵפֶר יִשְׁעֵיהוּ פָּרַק ג' מִפְּסוּק א' עַד פְּסוּק טו', מְבַאֵר בְּפְסוּקִים וּבְמִפְרָשִׁים כִּי בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים מְסִיר הַקֶּב"ה מֵעַם יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל סוּגֵי הַהֲנַהֲגָה הַטּוֹבָה וְהַיִּשְׁרָה. הַמּוֹשְׁלִים בְּעַם יִהְיוּ אֲנָשִׁים עַרְמוּמִיִּים הַמְּנוֹעְרִים מִן הַמְּצוּוֹת. וְאַף בְּתוֹךְ צְבוּר הַיָּרְאִים יִשְׁלֹטוּ עַל יִרְאֵי ה' אֵלֶּה שֶׁהֵם פְּחוּת יִרְאֵי שָׁמַיִם. נוֹגְשֵׁי הָעַם יִהְיוּ לְצִים, וְהַנְּשִׂים שְׂאִינָן צְנוּעוֹת יִטּוּ אֶת לֵב הַמְּנַהֲיָגִים אַחֲרֵיהֶן. וְעוֹד כִּי אוֹתָם אֵלֶּה שֶׁתִּפְקִידָם לִישָׁר אוֹרְחוֹת הָעַם, הֵם אֵלֶּה שֶׁיִּתְעוּ אֶת הָעַם מִדְּרֹךְ הַיִּשָּׁר (בְּאוֹר פְּסוּקִים אֵלֶּה בְּהַרְחֵבָה בְּסֵפֶר "תְּבוּרָה מִנְּשִׁים").

שׂוֹאֵל ה' יִתְבָּרַךְ (ישעיהו ג, טו): **"מִה לָכֶם תִּדְבְּרוּ עִמִּי וּפְנֵי עֵינַיִם תִּטְחֲנוּ נְאֻם ה', ה' צְבָאוֹת" -** מִדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עֲלֵיהֶם שֶׁתִּדְבְּרוּ אוֹתָם? כִּי לֹא נִתְמַנִּיתֶם אֶלֶּה לְהַצִּילֶם וְלֹא לְדַכְּאֵם. וּמְשִׁיב:

טו וַיֹּאמֶר ה': יַעַן כִּי מִכִּינּוֹן שֶׁ גָּבְהוּ בְּנוֹת צִיּוֹן הִינּוּ, הַמְּבַחֲרוֹת שֶׁבְּעַם וְתַלְכָּנָה נְטוּיּוֹת גְּרוֹן הַלְכוּ בְּגָאוֹנָה, בְּזִקְיֹפוֹת קוֹמָה וּבְנַעֲלֵי עַקֵּב גְּבוּהוֹת, עַקֵּב בְּצַד אֲגוּדֵל לְהִרְאוֹת וּלְהַבְלִיט אֶת עַצְמָן, נוֹטוֹת בְּגָרוֹנָן אֵילָף וְאֵילָף וּמִתְקַשְׁטוֹת בְּפָאוֹת וּמִשְׁקֵרוֹת עֵינַיִם מְאַפְרוֹת עֵינֵיהֶן בְּאִפּוֹר הַלּוֹף וְטַפַּף תַּלְכָּנָה הוֹלְכוֹת בְּצַעֲדִים קִטְנִים וּבְרַגְלֵיהֶם תַּעֲפֹסְנָה וּמִבְעִירוֹת בְּמַנְעֵלֵיהֶן הַפְּרוּצִים יֵצֵר הָרַע בְּבַחֲוִירִים.

יז וְשִׁפַּח ה' קִדְקֹד בְּנוֹת צִיּוֹן יִתֵּן ה' לָהֶן מִדָּה כְּנִגְדַּת מִדָּה צָרַעַת מִמְּאֲרַת בְּמִקּוֹם שֶׁהָיוּ מִתְגָּאוֹת בּוֹ - בְּקִדְקוֹד הַנְּשִׂים הַמְּבַחֲרוֹת שֶׁבְּעַם וְאֶת פְּאֵת רֹאשׁוֹן יַעֲשֶׂה קִרְחַת **וְה' פְּתַח וַעֲרָה,** וּכְנִגְדַּת רַגְלֵיהֶן שֶׁהִקְטִיאוּ יִדְמָמוּ וְיִלְכוּ בַחֲסֵר לְבוּשׁ לְפָנֵי הָאוֹיֵב. וְיֵשׁ מִפְּרָשִׁים פְּתַח, כְּמוֹ פְּאוֹתֵיהֶן - מִקְלַעוֹת רֹאשֵׁיהֶן.

יח בְּיוֹם הַהוּא לְעֵתִיד לְבוֹא כְּשִׁבּוֹא הַקֶּב"ה לְהַשִּׁיב אֶת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו וּלְאַחַר שִׁילְקוֹ וּנְזוּבוֹ יִסִּיר ה' אֶת תְּפָאֲרֹת יְסוּרוֹ מֵהֶן כָּל תְּכֵשִׁיטֵיהֶן. וְהוֹלֵף וּמוֹנֶה מִיָּנִי הַבְּגָדִים וְהַתְּכֵשִׁיטִים שֶׁיִּסִּיר ה': **הַעֲכָסִים** נוֹי הַמְּנַעֲלִים אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶן אֲשֶׁר בָּהֶם תַּעֲפֹסְנָה וְהַשְּׂבִיטִים הַמְּטַפְּחוֹת הַצְּבָעוֹנִיּוֹת וְהַשְּׂהֲרָנִים וּקִשְׁתוֹת הַשֶּׁעַר, **יט הַנְּטָפוֹת** הַמְּחַרְזוֹת וְעֵנְקֵי הַצְּנֹאֵר, וְהַשִּׁירוֹת צְמִידֵי הַזְּרוּעַ וְהַרְעָלוֹת וְהַסְרְבָּלִים הַנְּאִים שֶׁעֲשׂוּיִים לְהַתְעַטֵּף בָּהֶם. **כ הַפָּאֲרִים** פְּאֲרֵי הַמְּגַבְּעוֹת, וְהַצְּעֵדוֹת צְמִידֵי הַשּׁוֹק, וְהַקְּשָׁרִים קִשׁוּטֵי הַשֶּׁעַר, וּבְמֵי הַנְּפֶשׁ עַדִּי הַזֶּהָב שֶׁהַנְּשִׂים תּוֹלוֹת כְּנִגְדַּת הַלֵּב וְהַלְחָשִׁים וְהַעֲגִילִים. **כא הַטְּבָעוֹת וְנִזְמֵי הָאֵף. כב הַמְּחַלְצוֹת** הַפְּתָנוֹת וְהַמְּעַטְפוֹת וּבְגָדֵי

רקמה ופשתן **והמטפחות** המטפחות המקושטות, **והחריטים** הכיסים, המחוכים וציורי הבגדים למיניהם. **כּוּ וְהַגְלִינִים** המראות, **והסדינים** המעילים, **והצניפות** מצנפות הראש **והרדידים** ורקועי הזָהָב. **כּוּ וְהִנֵּה תַחַת בְּשֵׁם מִן יְהִיָּה** מקום שהיו מתבשמות בו יימס ויימק **ותחת חגורה נקפה** במקום שהיו חוגרות בחגורות שם יְהִיָּה נחמד ונשבר **ותחת מעשה מקשה קרחה** במקום בו היו מתקשטות בפאות נכריות שם תהיה מחלה קשה המקרחת את הראש **ותחת פתיגיל מחגרת שק** תחת חגורה רחבה, שם תהיה מחגורת שק בכל מתניה בעבור הצער והאבל **כי תחת יפּי**. כי כל אלה המפות יבואו לך תחת התפוחים. ויש מפרשים כי תחת יפי מקשר עם הפסוק שלאחריו, שתחת יפי תפלו בחרב.

כּוּ מַתִּיר מתי מלקחמו יד היוצאים לצבא **בתרב יפלו** ו**גבורתך** הגבורים שבו יפלו **במלחמה** גם בזאת מעגשנה שבעליהן ומותו במלחמה כי האויב יתגבר עליהם **כּוּ וְאָנּוּ וְאָבְלוּ פִתְחֶיהָ וְנִקְתָּה לְאַרְצֵי תִשָּׁב** בכל פתחי הבתים יְהִיָּה אַנְיִנוּת וְאָבְלוּת עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

פרק ד פסוק א וְהַחֲזִיקוּ שְׁבַע נָשִׁים בְּאִישׁ אֶחָד מרב אלמנות רבות, אחזו באיש אחד מבקשות מננו שישא אותן, **ביום** שהוא לאמר לחמנו נאכל ושמלתנו נלבש, **רק יקרא שמך עלינו, אסף חרפתנו**. וכה תאמרנה, אל תחוס לך על צורך ספוק והמזון, כי נאכל לחמנו ונלבש שמלתנו, ואין לנו עליך כלום, רק יקרא שמך עלינו, לומר שאמה בעל שלנו וננו נשואות לה. **ב ביום** שהוא יְהִיָּה צֶמַח ה' לצבי ולכבוד ופרי הארץ לגאון ולתפארת לפליטת ישראל. ביום שהוא לאחר שיכלו נוי תכשיטי הנואפות, יְהִיָּה המשיח להדר ולכבוד ולתפארת לפליטת ישראל – לנשואים שחסו בקב"ה ועמדו באמונתם. ומוסב על סוף הנבואה הקודמת, שגנה את התכשיטים השונים ואמר שהיפי האמתי אינו מה שנעשה באמצעים חיצוניים למיניהם, אלא תפארת השכל, כמו שנאמר שְׁקֵר הַחֵן וְהַבֵּל הַיָּפִי. אִשָּׁה יֵרָאֵת ה' היא תתהלל. **ג וְהִנֵּה הַנְּשֹׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתֵר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ כָּל הַפְּתוּב לַחַיִּים בִּירוּשָׁלַם**. כל מי שישאיר ממלחמת גוג ומגוג הוא הפתוב בספר החיים להיות חי בעולם הנצחי וישכן בירושלים. **ד אִם רָחַץ ה' אֶת צֵאת בְּנוֹת צִיּוֹן, וְאֵת דְּמֵי יְרוּשָׁלַם יִדַּח מִקְרָבָהּ, בְּרוּחַ מְשַׁפֵּט וּבְרוּחַ בָּעַר** ומה שנכתב בפסוק הקדם יתקיים, כאשר יסיר ה' את גיעוליהן ולכלוכי-העוון של הנשים המתקשטות, בשני אפנים: ברוח משפט, כלומר בחזק משפט יסורים, וברוח בער, על ידי יסורים יבערן ה' מן העולם.

הפירושים לעיל נלקטו מ: רש"י, הרד"ק, מצודת דוד, המלבי"ם, מצודת ציון, מהר"י קרא, גמרא מסכת שבת סב ע"ב, מעם לועז. ע"ש.

באור פללי

"גלוי עריות דכתיב: (ישעיהו ג, טז) ויאמר ה', יען כי גבהו בנות ציון, ותלכנה נטויות גרון, ומשקרות עינים" (יומא ט). מהו אם כן אותו שיקור העינים שגורם לחרבן בית המקדש? פרש רש"י: "משקרות עינים - צובעות עיניהם בסיקרא ובכחול". כלומר מתאפרות. בהמשך הנבואה מפרט הנביא את יתר אביוזי ההתקשטות אשר בגינם מעושנה לעתיד לבוא ככתוב (ישעיהו ג, כד): "והיה תחת בשם מק יהיה... כי תחת יפי", ופרש רש"י: "מקום שהיו מתבשמות בו יהיה נימק [מלשון נמק]... כי זאת הוגנת להיות להם תחת יפי שהיו משתחצות בו". ומצודת דוד פרש: "כי תחת יפי - רוצה לומר, כי כן ראוי והגון להם במקום שהיו מנפות את עצמן בפני הנואפים והוא מקרא קצר ומאליו יובן". ובמסכת שבת (בב): פרש רש"י: "כי תחת יפי - כי כל אלה [הענשים] יבא להם תחת יופיה". ויש מפרשים כי תחת יפי מקשר עם הפסוק שלאחריו (כה), שמתחת יפי תפלו בחרב.

ודברים אלו סותמים את הגולל על כל תפיסת הצניעות המחדשת של הדור האחרון, אשר הגיעו משום מה למסקנה כי אין שום קשר בין התנפות לחסר צניעות, והעקר כביכול בצניעות זה לא למשך תשומת-לב או לא להדמות לקהלות פאלה או אחרות, או במקרה הטוב רק להצניע את הגוף בלבוש ארוך ורחב, ועל זאת באו דברי הנביא בקצרה – "כי תחת יפי", ומציג את דרך הצניעות האמתית, דהינו להסתיר את היפי ולהמנע מפל סוג של קשוח והתנפות לעיני זרים.

בין אביוזי ההתקשטות שמפרט הנביא, מפרטים בין היתר גם אביוזי לבוש שמטרתם לצניעות, כגון המטפחות (ישעיהו ג, כב), ה'רדידים' (שם, כג) והרעלות (שם, ט), אלא שהם עשויים באפן מפאר, שמטרתו ליפות ולפאר. ככתוב: (ישעיהו ג, טז): "ביום ההוא יסיר ה' את תפארת העכסים והשביסים" וכו', וממשיך למנות את שאר הפריטים. "ביום ההוא" מפרש רש"י – "לעתיד לבוא כשפא הקב"ה להשיב את ישראל אליו, יסיר ה' מהם את תפארת העכסים, שלא יהו תולין תפארתם בנוי תכשיטי נשים ודברי נבלה".

ומהו לעתיד לבוא? מדבר כאן בזמן גאלתנו, זמן ביאת משיח צדקנו, זהו הזמן בו לא נתן יהיה יותר לשוב בתשובה... ו"תפארת העכסים" הינו כפשוטו, שמדבר בתפארתם של מיני הלבוש שמפרטים בהמשך הדברים. העכסים - הנעלים, השביסים - מפרש רש"י – "מיני שבכה לקשוי הראש", פרוש המלה שבכה הוא: כסוי בד שתי וערב, כלומר מדבר בפרוש בכסוי ראש שמקשט את הראש כפי הפרוש, כגון המטפחות המעצבות והצבעוניות. וכן הלאה, ממשיך ומפרט הנביא את שאר מיני הלבוש והאביוזים שכל הבעיה בהם היא תפארתם, הינו יפים! כפי שמסכם בסוף הפרוט (בפסוק כד): "כי תחת יפי".

וביום גאלתנו במהרה בְּמִינּוֹ אָמוֹן, כִּד פְּתוּב בְּסִיּוֹם פְּרוּט קִשׁוּטֵי הַנְּשִׁים שְׁגָרְמוּ לְחֶרֶב (ישעיהו ד, ב): "ביום ההוא יהיה צמח ה' לצבי ולכבוד ופרי הארץ לגאון ולתפארת לפליטת ישראל". ביום ההוא "לאחר שיכלו נוי תכשיטי הנוצפות" (רש"י) "שתהינה אלו לחרפה" (ר"י קארן), "יהיה צמח ה' לצבי – אלו הם הצדיקים שיותר ה' בהם... כל מקום שאתה מוצא שמדבר הכתוב בפורענותו של רשעים, אתה מוצא בסמוך מתן שְׂכָרָן שֶׁל צַדִּיקִים" (ר"י קארן), יהיה המשים להדר ולכבוד ולתפארת לפליטת ישראל – "לנשארים שחסו בקב"ה ועמדו באמונתם" (מצודת דוד). "ומוסב על סוף הנבואה הקודמת, שגנה את התכשיטים השונים ואמר שהיפי האמתי אינו מה שנעשה באמצעים חיצוניים למיניהם, אלא תפארת השכל, כמו שנאמר: שֶׁקֶר הַחַן וְהַבֵּל הַיָּפִי. אִשָּׁה יְרֵאת ה' היא תתהלל" (משלי לא, ל) "והנה הנשא בציור והנותר בירושלם קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלם" (שם, א). כל מי שישאר ממלחמת גוג ומגוג הוא הכתוב בספר החיים להיות חי בעולם הנצחי וישכן בירושלים (עפ"י מעם לעז ושאר מפרשים).

אומרת הגמרא (מגילה י"ד) "נבואה שהצרכה לדורות נכתבה, ושלא הצרכה לא נכתבה". ופירש"י: "נבואה שהצרכה לדורות - ללמד תשובה או הוראה". מצינו אם כן, שבזמן הגאולה השלמה תשארה לחיות בעולם הנצח, אך ורק אותן נשים צדקניות שלא יצאו מקשטות לרשות הרבים.

תבת התכשיטים יכולה לשמש אותנו למצוה, אך עלולה חלילה להיות מלכדת של הנחש הקדמון

בְּרֵאשִׁית
בְּבֵרָה
הַיְקִיטָה

האפור

"ומשקרות עינים" (ישעיהו ג, טז) פרוש רש"י - "משקרות עינים - צובעות עיניהם בסיקרא ובכחול". כחול לשון מכחול, לאו דוקא אפור בצבע כחול.

בימי חז"ל היה נהוג לומר שיר שבח בפני הפלה (כתובות יז. סנהדרין יד). וכך היו משוררים לפנייה: "לא כחל ולא שרק ולא פרפוס ויעלת חן", פלומר, הפלה ללא אפור וללא תסרקת, מכל מקום בטבעה היא נושאת חן. מכאן שזהו שבחה של פלה, שהיא באמת ובטבעיות "פלה נאה וחסודה". פרוש רש"י (כתובות יז): "פלה כמות שהיא - לפי יופיה וחישיבותה מקלסין אותה. חסודה - חוט של חסד משוב עליה", "לא כחל - אינה צריכה כחל. ולא שרק - צבע המאדים את הפנים. פרפוס - קליעת שער. זו לא כחלה ולא שרקה ולא פרפסה והרי היא יעלת חן". ובמסכת סנהדרין (ד) פרוש: "כחל - לעינים. שרק - לפנים. פרפוס - לשער. שיר הוא לכלה נאה שמעלת חן בלא קשוט". ויש לומר שמתוך שהיא חסודה ואינה מתקשטת, מתוך חסידותה וצניעותה, לפיכך זוכה להיות גם נאה, לפי שמשוה עליה חוט של חסד. אגב ארקה, מכאן מקור הבטוי "ללא כחל ושרק", שמשמעותו ללא יפוי מלאכותי.

בגמרא במסכת סוטה (סוף דף ח ע"ב) כתוב על הבזיונות שמקבלת האשה הסוטה (מלשון סטיה מהדרד לפי שפסטה מבצלה) מהפנה בגין כל התקשטות והתקשטות, ומכאן נלמד כמה מגנה ההתקשטות בחוץ: "כן מצינו בסוטה שבמדה שמדדה, בה מדדו לה. היא עמדה על פתח ביתה להראות לו, לפיכך פהו מעמידה על שער נקנור ומראה קלונה לכל. היא פרסה לו סודרין גאין על ראשה, לפיכך פהו נוטל כפה מעל ראשה ומניחו תחת רגליה. היא קשטה לו פניה, לפיכך פניה מוריקות. היא כחלה לו עיניה לפיכך עיניה בולטות...".

אחד הדברים שחז"ל מלמדים אותנו, שאם עשתה אותה האשה היא נקראת "עוברת על דת יהודית" (רמב"ם, הלכות אישות, כד, יא) הוא: "טוה נרד כנגד פניה" (כתובות עב). מבארים הראשונים על הגמרא שם, שמדבר על צביעת הפנים כשהיא יוצאת לרחוב, ומגדירים את זה הראשונים "עזות מצח ופריצות" ואם עשתה כן, בעלה יכל לגרשה מבלי לשלם לה את כתבתה. וכך נפסק להלכה בשלחן ערוך (אבן העזר קט"ו

7- שאם היא שמה צבע על מצחה או על לחייה וכדומה מצנה על בעלה לגרשה. ומוסיפים הראשונים, שאפלו להחזיק חפץ אדם מול הפנים כדי שיאדימו הפנים מאדמימותו של החפץ, זו פריצות (תוס' שיטה מקובצת ע"ש).

מובא בפרקי דרבי אליעזר (פרק מז) שהמעשה שעשו בנות מדין כדי להכשיל את בני ישראל בעברה הנה ש"היו מכחלות את עיניהן", וזה מה שגרם לבני ישראל לתעות אחריהן.

התרגום יונתן בן עוזיאל אומר על הפסוק (בראשית, ו, ב): "ויראו בני האלקים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים מפל אשר בחרו", וזו לשונו: "ותמון בני רברביא ית בנת אנשא ארום שפירן הנין וכחלן ופקסון", הינו שהמבול נגרם בין היתר משום שהנשים כחלו את עיניהן [התאפרו].

וכן פרש המצידת דוד את הפסוק (הושע ב, ד): "ותסר זנוניה מפניה", וזו לשונו: "שלא תצבע עוד פניה להזנות אחריה". מכאן שהאפור נחשב למעשה פריצות ואסור ברשות הרבים.

ורבנו יונה גירונדי זי"ע, כתב (אגרת התשובה, נח) וזו לשונו: "ווצריכה האשה שתהא צנועה ונזקרת מאוד, שלא יסתכלו בה בני אדם חוץ מבעלה, מפני שהמסתכלים בפניה או בנדיה, יורדים לגיהנם, והיא ענושה בענש כל אחד ואחד מהם, מפני שהחטיאה אותם ולא נהגה צניעות בעצמה ונכשלו בה".

יש לשים לב שרבנו יונה כתב על האברים שאין חובה מעקר הדין לכסותם, והם הפנים וכפות הידים, שעתידיה האשה להענש אם לא נזקרה שלא יסתכלו בהם. ובודאי גורמת מכשול גדול מי שמצטלמת ומפרסמת צלומיה, וכל שכן אם מיפה את פניה ומקשטת עצמה בקום-עשה, ובהקרח גורמת לכך שיסתכלו בה, ואם כך במקומות שאין דרכה לכסותם, קל וחמר במקומות שנדרשת לכסות.

הבשם

"וְהָיָה תַחַת בִּשְׁם מֶקֶדְיָה" (ישעיהו ג, כד)

מפורש במסכת שבת (בב): על הפסוק: "וּבְרַגְלֵיהֶם תַּעֲכֹסְנָה" (ישעיהו ג, טז), "אמר רבי יצחק דבי רבי אמי, מלמד שמטילות מור ואפרסמון [מיני בשמים] במנעליהם ומהלכות בשוקי ירושלים, וכיון שמגיעות אצל בחורי ישראל, בועטות בקרקע ומתיזות עליהם ומכניסות בהם יצר הרע פארס של בכעוס [נחש כעוס (רש"י)]."
ומובא שם על הפסוק: "וְהָיָה תַחַת בִּשְׁם מֶקֶדְיָה" (ישעיהו ג, כד) שתענשנה בגין כך: "מקום שהיו מתבשמות נעשה נמקים נמקים". ופירש"י: שנמקים הוא מלשון הכתוב בזכריה (יד יב) המק בשורו ופרש שם במציודת ציון שהוא ענין המסה.

ובמסכת בבא קמא (טז) על הפסוק (דברי הימים ב, טז, יד) "מלא בשמים וזנים", מה הם בשמים וזנים? "שפל המריח בהם בא לידי זמה". וזה מחטיא את האדם שמביא אותו לידי הרהור, ועל כך אמרו חז"ל: "שהמחטיא לאדם קשה לו מן ההורגו, שההורגו הורגו בעולם הזה, והמחטיאו מוצאו מן העולם הזה ומן העולם הבא" (רש"י בפירוש על דברים כג, ט) ו"הרהורי עברה קשו מעברה" (יומא כט).

פרש רש"י את הגמרא במסכת שבת (קיד.) בה נאמר: "רַבָּד אֵיתָמַר", וזו לשונו: "מרכבדים רבדתי ערשי (משלי ז, טז) דהינו, רפדתי וקשטתי את ערשי [מטתי] בבשמים המכניסים תאנה..."

הגמרא בקדושין (פא.) מביאה מעשה מענין התפלה להנצל מהיצר הרע.

רבי חייא בר אשי היה נופל בכל יום על פניו באמירת 'תחנון', יום אחד שמעה אותו אשתו. אמרה, הרי הוא זקן ופרוש

ואין לו יצר הרע, מדוע אם כן הוא מתפלל להנצל מיצר הרע? לכן עשתה מעשה לנסותו. יום אחד פשלמד בגנתו "קשטה נפשה", קשטה את עצמה, עברה

לפניו שוב ושוב וכו' עד שהתפתה. מפרש שם רש"י את המלים: "קשטה נפשה" – בתכשיטיה ובקשוטי בשמים ואפרסמון". ומפורש שם בגמרא שהיא התחזתה לאשה אחרת, והוא

אֶפְלוּ לֹא הֵבִיט בָּהּ, וּבְכָל זֹאת נִכְשֵׁל מְרִיחַ הַבְּשָׁמִים.

וְכֵן כָּתַב הַמְצוּדַת דָּוִד עַל הַפְּסוּק (הוֹשֵׁעַ ב. ד): "וְתִסַּר זְנוּנִיָּה מִפְּנֵיהָ וְנֶאֱפוּפִיָּה מִבֵּין שְׂדֵיָהּ", וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "שְׂלֹא תִצְבַּע עוֹד פְּנֵיהָ לְהַזְנוֹת אַחֲרֶיהָ, וְלֹא תִשִּׁים עוֹד... בְּשָׁמִים הַמְעֲלִים רִיחַ טוֹב לְהִלְהִיב לֵב הַנוֹאֲפִים". וּבַמְצוּדַת צִיּוֹן כָּתַב: "וְנֶאֱפוּפִיָּה – מִלְשׁוֹן נְאוּף".

וְכַתֵּב רַבִּי אֶהְרֹן רֵאטָה זי"ע בְּסֵפֶר טֵהֶרֶת הַקֹּדֶשׁ (מֵאמֵר שְׁמִירַת הַעֵינַיִם פֶּרֶק ג') "וְעוֹד יֵשׁ לְאוֹיֵן בְּכָל הַחֲמֻשָּׁה חוּשִׁים, בְּרִיחַ יֵשׁ לָאוּ מִהַכְּתוּב: לֹא תִנְאָף, וְדָרְשׁוּ: לֹא תִהְיֶה אֶף מִבְּשָׁמִים שֶׁל קְשׁוּטֵי נָשִׁים".

הַגְּמָרָא אוֹמְרַת (בְּרֵכוֹת מ.ג): "שְׁגָנְאֵי לְתַלְמִיד חֹכֵם לְצִאת לְשׁוּק כְּשֶׁהוּא מִבְּשָׁם". וְכֵן פֶּסֶק הַרְמָב"ם (הַלְכוֹת דְּעוֹת פֶּרֶק ה' הַלְכָה ט): "לֹא יֵצֵא מִבְּשָׁם לְשׁוּק [לְרַחוּב] וְלֹא בִּבְגָדִים מִבְּשָׁמִים וְלֹא יִשִּׁים בְּשָׁם בְּשַׁעְרוֹ".

וּבַהֲלָכוֹת בְּרֵכוֹת פֶּסֶק הַרְמָב"ם (פֶּרֶק ט הַלְכָה ח): "וּבְשָׁמִים שֶׁעַל עֶרְוָה מִן הַעֲרִיּוֹת אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶן" וּבַתְּשׁוּבוֹת הַרְשֵׁב"א (ה"א סִימָן קסח) הִסְבִּיר אֵת הַטַּעַם לְדַבְרֵי הַרְמָב"ם וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "וּמָה שֶׁכָּתַב הַרְמָב"ם ז"ל וְאֵין מְבָרְכִין עַל בְּשָׁמִים שֶׁל עֶרְוָה... שֶׁהוּא עֲשׂוּיִים לְעַבְרָה לְהַטִּיל אֶרֶס שֶׁל יֵצֵר כְּעִנְיָן שֶׁכְּתוּב וּבְרַגְלֵיהֶן תַּעֲכֹסְנָה".

וְכֵן כָּתַב בְּרֵאשִׁית חֲכָמָה (פֶּרֶק דָּרֵךְ אֶרֶץ הַשְּׁעָר הַרְבִּיעִי) וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "וְלֹא תִצָּא כְּשֶׁהִיא מִבְּשָׁמֵת מִפְּנֵי שְׂרִיחָהּ נוֹדֵף וְיִבֹאוּ בְּנֵי אָדָם לִידֵי חִימוּד וְלִידֵי הַרְהוּר עַבְרָה". וּבְשׁו"ת אֶז נִדְבָרוּ (ה"ח סִימָן סה) כָּתַב: "כָּאֵן מְקוֹם אֵתִי לְהַזְהִיר שְׂאִין לְאִשָּׁה לְהִתְרַחֵץ בְּסַבּוֹן כְּזֶה כְּשֶׁעוֹמְדֵת לְצִאת לְרַחוּב שְׂרִיחֹהּ נוֹדֵף מְרַחֵק, כִּי עַל פִּי דִין אֲסוּר לְהַרִיחַ בְּשָׁמִים שֶׁל אִשָּׁה כַּמְבָאָר בְּאֵבוֹ הַעֲזָר. וְנִתְבָּרַר אֲצִלֵי שֶׁהַרְבֵּה מְקִילוֹת בְּזֶה וְאֵינָן יוֹדְעוֹת חֲמַר הַחֲטָא. וְלִפְעָמִים נוֹסְעִים יַחַד גְּבָרִים וְנָשִׁים, וְהֵן חוֹשְׁבוֹת כִּינּוֹן שְׁעוֹשׂוֹת כֵּן בְּתָם לֵב לֹא לִשְׁם לְהַתְבַּשֵּׁם שְׂאִין בְּזֶה אֲסוּר, וּבְאֵמַת זֶה אֲסוּר".

כָּתַב הַרְמָב"ם (הַלְכוֹת אִסוּרֵי בִיאה, פֶּרֶק כ"א, הַלְכָה ב): "וְאֶפְלוּ לְהַרִיחַ בְּשָׁמִים שֶׁעָלֶיהָ אוֹ לְהֵבִיט בִּיּוֹפְיָהּ אֲסוּר". וְכֵן נִפְסַק לְהַלְכָה בְּשִׁלְחוֹן עֶרְוֶף (אֲבוֹן הַעוֹר, הַלְכוֹת אִישׁוֹת סִימָן כ"א סַעִיף א): "וְאֶפְלוּ לְהַרִיחַ בְּבְשָׁמִים שֶׁעָלֶיהָ אֲסוּר".

וְכַתֵּב רַבִּי יִצְחָק רִצְאָבִי שְׁלִיטָ"א בְּשׁו"ת עֵלֶת יִצְחָק (חֵלֶק ב' סִימָן רלז): "צָרִיף לְהַנְהִיר מְאֹד, שְׁלֹא לְצַאת הַחוּצָה בְּבִשְׁמֵשׁ שְׁרִיחוֹ נוֹדֵף וְכוּ אַחֲרַי רְחִיצָה בְּסִבּוֹן בְּעַל רִיחַ חֲזָק וְכוּיָצֵא בְּזֹאת. כִּי יֵשׁ מְקִילוֹת בְּזֶה וְעֵתִידוֹת לִיתֵן אֶת הַדִּין".

וְכֵן פָּתַב הַרֵב יַעֲקֹב דִּידוֹבְסְקִי זי"ע בְּסִפְרֵי מַחְנִיף קְדוֹשׁ (פֶּרֶק אִיסוּרֵי צְנִיעוּת בְּשׁוֹק הַלְכָה לֵה) וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "אֲסוּר לְאַשֶׁה לְצֵאת לְשׁוֹק כְּשֶׁהִיא מְבֻשְׂמֶת, בֵּין שֶׁהִתְבַּשְׂמָה בְּגוֹפָה בֵּין בְּשַׁעֲרָה וּבֵין בְּבִגְדֶיהָ".

וְכֵן מוֹכָא בְּסִפְרֵי "שְׁבַחֵי רַבִּי חַיִּים וַיְטָאֵל", בְּסִפּוֹר זַעֲקַת הַרוּחַ מִדְּבַרֵי הַרוּחַ, שְׁאָמַר לְמַהֲרַח"ו זי"ע וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "וְהֵן מְשִׁימוֹת מִיַּנִּי בְּשָׂמִים לְגֵרוֹת יֵצֵר הַרַע בְּאֲנָשִׁים. וְכָל הַדְּבָר הַזֶּה עוֹשׂוֹת בְּשָׂנוּקִים וּבְרַחוּבוֹת, לְהַרְאוֹת הָעַמִּים אֶת יָפְנוֹ, וְגוֹרְמוֹת לְהַרְבוֹת חֲטָאִים בְּעוֹלָם, וְכָל הַמַּחְטִיא אֶת הַרְבִּים אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא".

יֵשׁ לְצִיָּן שְׁפָל דְּבָר הַמְּפִיץ נִיחוּחַ טוֹב גּוֹרֵם לְהַחֲטֹאת הַרְבִּים וְעוֹבְרֶת בְּזֶה עַל "לִפְנֵי עוֹר" וְאֵין זֶה מְשֻׁנָּה אִם גּוֹרֵם הַרִיחַ נִקְרָא "בְּשָׂם" אוֹ "קָרָם יָדִים" וְכַדּוּמָה, מְשׁוּם שְׁלֹא הוֹלְכִים בְּהַלְכָה אַחֲרַי "הַשָּׂם" אֲלָא עַל פִּי הַטַּעַם. מִפְּנֵי שְׂכַלְמֵם מְדִיפִים רִיחַ וְהַמְקִילִים בְּזֶה אֵינָם אֲלָא טוֹעִים, וְהוּא בְּכָלֵל מָה שְׁאָמְרוּ חז"ל (קְדוּשִׁים לֵב): דְּבָר הַמְּסוּר לֵלֵב, נֶאֱמַר בּוֹ "וַיִּבְרָאתָ מְאֹלְקֵיךָ", שְׁלֹא לְהַעֲלִים עֵינַי מִהַקְּדוּשָׁה וְהַצְדִּיק. וּבְרוּךְ הַשָּׂם קְרִימִים בְּשׁוֹק דִּיאֹדוֹרְנָטִים וּקְרִמִּים נְטוּלֵי רִיחַ שְׁנִתְּנוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם לִפְנֵי הַיְצִיאָה, אֲדָה הַקְּרִמִּים הַרִיחֲנִיִּים וְהַבְּשָׂמִים מִיַּעֲדִים לְבֵית פְּנִימָה בְּלִבָּד לְכַבּוֹד בְּעֵלְהָ.

התגורה

"ומסת תגורה נקפה" (ישעיהו ג, כד). אומרת הגמרא (שבת סב:): "מקום שהיו תגורות בצלצול [תגורה] נעשה נקפים נקפים". פרש רש"י: "מקום שתגורה שם, יהיה ניקף – נחמך בתבורות ורשומי מפות, כמו: ואחר עורי נקפו (איוב יט כו) ונקף סבכי היער בכרזל (ישעיהו י, לה)". פרש מצודת דוד: "במקום שהיו חוגרות שם בתכשיט פאר, שמה יהנה שבירה ורציצה". פרש מצודת ציון: "ענין שבירה ורציצה כמו ואחרי עורי נקפו".

התגורה שגרמה מגפה

בימי הגאון הצדיק רבה של ירושלים רבי שמואל סלאנט זי"ע, פרצה מגפה בקרב נשות הקהלה. נשים צעירות רבות נפטרו בעת לדתן בזו אחר זו. מגפה משנה זו, הטילה מורא ופחד על אנשי הישוב הישן בירושלים. כלם נזעקו לביתו של המרא דאתרא, רבי שמואל סלאנט, בדמעות, ושחו לפניו את קורות היום האחרון ואת מספר הנשים המטלות בין החיים למות. הם הציעו לאסף בדחיפות כנס תפלה לאמירת כל ספר תהלים לבטל את רע הגזרה.

הרב הישיש הקשיב לדבריהם בכלבד ראש ונהרהר דקות מספר, לבסוף דחה את דבריהם. "זה לא יועיל", הכריז. "עקר התשובה היא שנוי המעשה! תחלה עלינו לברר בשל מה באה עלינו הרעה הזאת, ורק פאשר נבער את הרעה מקרבנו, ונשפר מעשינו, יש תועלת בתפלות לכפר ולמרק מה שקלקלנו בעבר. בלא זה הרינו כטובלים ושרץ בידינו. הרב כנס את בית דינו, והחלט לערוך "שאלת תלום", כדי לברר בשל מה באה עליהם הרעה הזאת.

וכך עשה. התאספו אנשי ירושלים וניקריה, הרב, חברי בית הדין, מקבלי קדושים ואנשי מעשה וכנסו שלושה ימי צום ותפלות, שבסופם נערו כנס מיוחד ל"שאלת תלום".

בחסדי ה' תברך נענו הרבים בתפלתם, והתשובה לא אתרה לבוא – "נסתלקה שכינה מישראל בגלל ה'שליף' [תגורה של נשים עם פפיון]".

באותם ימים החל מאן דהוא למכר לנשות הקהלה תגורה שהדקה את בגדיהן, וגרמה להבליט את צורתן ולמשוך עין להתבונן. מיד יצאה הוראה מבית דינו של

רבי שמואל סלאנט להסיר את התגורות.

ואכן בנות ישראל הפשרות, אשר לא ידעו עד כמה דבר זה מהנה מכשול להרהור
וקטרוג, הסירו מעליהן את ה"שלייף" הזה. המגפה נעצרה באחת ויהי הדבר לפלא

גדול. (מתוך הספר עולמות של טוהר חלק א' עמוד 177)

הפאה והבובו

בנבואת ישעיה בפרק ג' פסוק טז נכתב: **"הלוך וטפף תלכנה"**, פרש רש"י: "הלוך וטפף תלכנה... ויונתן תרגם ובפתהו מקפון, היו קושרות פאות נכריות, קליעת שערות תלושין, כורכות עם קליעותיהן שייראו גסות וטפופות".

פרוש המלה טפופות הוא: מוגבהות מעט, "לשון דבר צף על גבי חברו" (רש"י שם), וכן עפ"י הגמרא (יומא מח) "מלא חפניו שאמרו לא מחקות ולא גדושות אלא טפופות", ופרש רש"י: "טפופות - לשון דבר צף בגבה מעט".

בהמשך נבואת ישעיה בפרק כד: **"ומסת מעשה מקשה קרחה"**, פרש רש"י: "מקום שהיו עושות בו המעשה האמור למעלה - הלוך וטפף תלכנה, והוא בגבה הראש, שם תהיה מקשה קרחה מפה המקרחת את הראש". ובגמרא במסכת שבת (סב:) **"ומסת מעשה מקשה קרחה - מקום שהיו מתקשטות נעשה קרחים קרחים"**, רש"י: "מתקשטות - הינו שער, שסורקות ומפרקסות".

רואים אם כן שבנביא מתאר שהענש בגין הליכה בפאות נכריות הוא מפה המקרחת את הראש מדה כנגד מדה.

ויש לומר שכל האמור לעיל בחמרת עוון הפאות הנכריות, נאמר על כף שנקשרו מתחת לשכבה, כדי שתראנה השערות גסות וטפופות (מוגבהות מעט) כלשון רש"י הנ"ל, ולא שהלכו בפאות גלויות, כלשון הגר"א מוילנא זי"ע (שנות אליהו על מסכת שבת פרק ו' משנה ה'): **"פאה נכרית פרוש - שאין לה שער נוטלת שער ומכנסת תחת הצעיף כדי שתתראה בעלת שער"** (כפי שהתבאר בראיות למכביר בספר "תברך מנשים" בפרק "מצנת פסוי הראש"). ועל אחת כמה וכמה כאשר מדבר בפאה נכרית גלויה שמכשילה הרבה יותר מיצירת נפח תחת המטפחת. והוא הדין בשער מגלה.

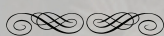
ונראה לומר שבנימינו מצא לו היצר תחבולה, ביצד להפיל לרשתו גם את הנשים הצדקניות שחובשות לראשן פסוי ראש אמתי (מטפחת), ובהן גם נשים המקפידות על לבוש צנוע, באביזר אפנה הנקרא בשם "בובו", שהוא צמת, כלומר, פסוי ראש בסיס, אלא שתפורה בתוכו כרית ספוג, שמטרתה ליצר נפח מתחת למטפחת, כפי פרוש רש"י: **"שייראו גסות וטפופות"**,

ובכך נוצר בדיוק אותו אפקט אסור, עליו זועם הנביא. ואינן מודעות לגדל האסור שבאביון זה הנקרא "בובו", שכל אחת מבינה שמטרת חבישתו איננה אלא לצורך התקשטות והתבלטות, וכשמו כן הוא, כמו קורא לעיני האנשים 'בוא, בוא!' והלא הנביא גנה את כל מיני ההתקשטות ברשות הרבים, שגרמו לחרבן הבית ושגורמים גם לעכוב הגאולה.

וזהו אחד מן האביונים שגרמו לחרבן ושאסור לצאת בהם לרשות הרבים. קל וחמר הפאות הגלויות של מינו שמכשילות על אחת כמה וכמה.

יש אומרים (קונטרס והייתם לי סגולה) כי גם על תופעה זו (הפאות) נתנבא הנביא (ישעיה ג יח) "ביום ההוא יסיר ה' את תפארת העכסים", ופרש רש"י "לעתיד לבוא, כשיבוא הקב"ה להשיב את ישראל אליו, יסיר ה' מהם את תפארת העכסים, שלא יהיו תולין תפארתם בנוי תכשיטי נשים". ומבאר שיגיע זמן שישאל יהיו "תולין תפארתם בנוי תכשיטי נשים", וברור שב"ישראל" הנזכרים כאן אין הפננה לרחוקים מתורה ומצוות, שאותם צריך להשיב מכל התטאים והעוונות ולא רק מהנהגה זו, אלא הפננה ליהודים השומרים תורה ומצוות, אלא שישנה בידם הנהגה המרחיקה אותם מן הקב"ה ויש צורך להשיבם ממנה, והיא "תולין תפארתם בנוי תכשיטי נשים".

שכן אין חולק על כך שפאות דורנו, הדור הצעיר (גם הנקראות בפייהם "צנועות"), עקר ענינן הוא "נוי תכשיטי נשים", ונמצא שאכן ההגדרה הקולעת ביותר למצב זה היא "תולין תפארתם בנוי תכשיטי נשים".

ואחר שידענו והתברר אצלנו שהנהגה זו מרחיקה אותנו מאבינו שבשמים ואיננה לרצון לפניו, הנה אף שכל דברי נביאים אמת ובנדאי שתתקנים נבואה זו, ויהנה צורך להשיב את ישראל מהנהגה זו, נמלא אנו את חובתנו, להשתדל לחדל בעצמינו מהתפארות זו, ולא נמתין עד שיבוא הקב"ה להסירה מאתנו. שכן עתה נתנה לנו ההזדמנות להסיר בעצמנו את "תפארת העכסים", ולקבל פני משיח צדקנו ברחמים.

התכשיטים

כְּשֶׁבָרָא הַקֶּבֶ"ה אֶת הָאִשָּׁה הָרֵאשׁוֹנָה בְּעוֹלָם, קִשָּׁט אוֹתָהּ, לִפְנֵי שֶׁהִבִּיאָהּ לִפְנֵי בַּעֲלָהּ, בְּעֶשְׂרִים וָאֶרְבָּעָה מֵיַי תְּכֵשִׁיטִים, וְזוֹ לְשׁוֹן הַמְדַרְּשׁ (מדרש רבה, בראשית, יח): "אֵלָא מְקַשְׁטָהּ בְּכ"ד מֵיַי תְּכֵשִׁיטִין, אַחַר כֶּף הִבִּיאָהּ לוֹ". לְמַעֲשֵׂה הַקֶּבֶ"ה הַטְּבִיעַ בְּאִשָּׁה אֶת אֵהָבַת הַהִתְקַשְׁטוֹת מִיָּד בְּזִמְנָא בְּרִיאָתָהּ, וְאִין בְּכֶף שׁוּם פְּסוּל, אֵלָא אֲדַרְבָּא, כְּאִשְׁרֵי הָאִשָּׁה מִתְקַשְׁטָת בְּבִיתָהּ לְכַבּוֹד בַּעֲלָהּ, הָרִי זוֹ מַצְנָה. כְּתִב רַב הַאי גְּאוּן זִי"ע (תשובות הגאונים שערי תשובה סי' פד, וכ"ה בשו"ת מהר"ם מרוטנבורג ד' פראג סי' קצט): "תְּבוּאָה מְאָרָה [קִלְלָה] לְאִשָּׁה שְׂיֵשׁ לָהּ בַּעַל וְאִינָה מִתְקַשְׁטָת, וְתְבוּאָה מְאָרָה לְאִשָּׁה שְׂאִין לָהּ בַּעַל וּמִתְקַשְׁטָת". וְכִתִּב הַצְּנִיעוּת וְהִשְׁוּעָה זִי"ע (פרק י"ב, סעיף כג): "וּמְאָרָה כְּפוּלָה ר"ל בְּמִתְקַשְׁטָת דְּנֻקָא לְאַחֲרִים".

יֵשׁ לְשִׁים לֵב שְׁלֹא קִשָּׁט הַקֶּבֶ"ה אֶת הָאִשָּׁה בְּעֶשְׂרִים וָאֶרְבָּעָה תְּכֵשִׁיטִים בְּלִבָּד, אֵלָא בְּעֶשְׂרִים וָאֶרְבָּעָה מֵיַי תְּכֵשִׁיטִים, כְּלוּמַר, מֵיַיִם שׁוֹנִים שֶׁל תְּכֵשִׁיטִים. וְאַף עַל פִּי שְׁלֹא הָיוּ אֵז נְשִׁים נוֹסְפוֹת בְּעוֹלָם, וְחֻזָּה הִיָּתָה יָפָה יוֹתֵר מִכֹּל נְשׁוֹת הָעוֹלָם שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת, כְּפִי שֶׁכְּתוּב (בבא בתרא נח): "הַפֵּל בְּפָנַי שְׂרָה כְּקוֹף בְּפָנַי אֲדָם, שְׂרָה בְּפָנַי חָנָה כְּקוֹף בְּפָנַי אֲדָם", עִם זֹאת קִשָּׁט הַקֶּבֶ"ה אֶת חָנָה כְּכֹלָה, שְׁנֵאמַר: "מְצִינּוּ שֶׁהַקֶּבֶ"ה מְבַרְךְ חַתָּנִים וּמְקַשָּׁט כְּלוֹת" (מדרש רבה, בראשית ח טו). וּבַמְדַרְּשׁ תְּנַחֲמוּמָא (תשא יח): "וְכִשְׁמֵ שֶׁקְרָאתִי אֶתְכֶם כְּלָה, אִף הַתּוֹרָה קִשְׁטָתִיָּה וְתַקְנִיתִיָּה כְּכֹלָה". וְהַפְּלָה, אִף כִּי מְקַשְׁטוֹת פְּנִיָּה, מְכַסֶּה בְּהִינוּמָה (קיצור שלחן ערוך סימן קמז סעיף ג) כְּפִי שֶׁתֵּאָר רִש"י אֶת יְרִיעוֹת הַמְּשָׁכָן (שמות כו, ט): "דוֹמָה לְכֹלָה צְנוּעָה הַמְּכַסֶּה בְּצַעֲרִיָּה עַל פְּנִיָּה". כְּדִי שְׁלֹא תִרְאֶה אֵלָא לְחַתָּנָה. הַיּוֹם בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּיּים, נִשְׁכַּחַה הַסְּפָה הַמְּקוֹרִית לְהִינוּמָה וְנִתֵּן לְרֵאוֹת כְּלוֹת שְׂאִינָן צְנוּעוֹת בַּעֲלִיל, אִף עִם זֹאת הֵן מְקַפִּידוֹת לְעֲטוֹת עַל פְּנִיָּהן בְּזִמְנָא חֲפֵתָן בְּהִינוּמָה סְמִלִית וּשְׁקוּפָה.

וְעִם כָּל זֹאת שֶׁקִּשָּׁט הַקֶּבֶ"ה אֶת חָנָה כְּכֹלָה, כְּתוּב בְּאוֹתוֹ מְדַרְּשׁ, (בראשית רבה, יח, ב) שֶׁכְּאִשְׁרֵי בְּרָא הַקֶּבֶ"ה אֶת הָאִשָּׁה, הִתְבּוֹנֵן מֵאִין לְבִרְאָהּ וְהִחְלִיט לְבְרָא אוֹתָהּ דְּנֻקָא מִן הַצְּלַע, לְפִי שֶׁהוּא מְקוּם צְנוּעַ בְּאֲדָם, בְּכַדִּי לְהַטְּבִיעַ בָּהּ אֶת מִדַּת הַצְּנִיעוּת וְהַבוּשָׁה וְשִׁתְּהָ צְנוּעָה בְּכָל מַעֲשֵׂיָהּ, וְעַל כֵּן אֲבָר וְאֲבָר מִהֶאֱבָרִים שֶׁבָרָא בָּהּ חֲזוֹר וְאָמַר לָהּ אִף וְרַק דְּבָר אֶחָד שׁוּב וְשׁוּב: "תְּהֵא אִשָּׁה צְנוּעָה".

חז"ל אָמְרוּ (תנחומא וישלח, ה) "שְׁלֹא נִתְּנּוּ תְּכֵשִׁיטִים לְאִשָּׁה אֵלָא שֶׁתְּהֵא מִתְקַשְׁטָת בְּהֵם לְתוֹךְ בֵּיתָהּ". וּמִחַמַּת שֶׁלְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ אִינָה שְׂגוּרָה כ"כ בְּפִינוּ, וּמִשְׁמַעוֹת הַמְּשֻׁגְּמִים

שנתה באמצעות "חדוש השפה העברית", יש להבהיר מהי פונת חז"ל באמרו "תכשיטים". מובא בגמרא (מועד קטן ט:) "תנו רבנן, אלו הן תכשיטי נשים: כוחלת ופוקסת ומעבירה סרק על פניה, ואיכא דאמרי [ונש אומרים] מעברת סרק על פניה של מטה". על פי המפרשים מדבר באפור העינים, סרוק השער, משיחת סמק בלחיים והסרת השער העדף מגופה.

בלשון הקדש, בכל מקום בהם נוקטים חז"ל בלשון "תכשיטים", הפננה היא לכל מיני הקשויטים, הכוללים גם אפור ובשמים ושאר אביזרים, שמשמשות בהם נשים על מנת להשביח את מראהן וריחן. גם בגדי צבעונין, הכוללים גם מטפחות צבעוניות ומקשטות נקראים בלשון הקדש תכשיטים. וכן מובא ברמב"ם (הלכות אישות פרק ה'): "כן מסייבין אותו [את הבעל] לתן לה [לאשתו] תכשיטיה, כגון: בגדי צבעונין להקיר על ראשה ופדחתה, ופוף וסרק וכיוצא בהן כדי שלא תתגנה עליו". נמצאנו למדים שמטרת התכשיטים הנה כדי שלא תתגנה האשה על בעלה. וזו היא למעשה המטרה היחידה שלשמה נועדה ומטרת ההתקשטות בכל קשויט שהיא, כפי שדיקו חז"ל לומר (תנחומא וישלח, ה'): "לא נתנו תכשיטים לאשה, אלא שתהא מתקשטת בהם לתוך ביתה".

כתב בעל החפץ חיים זי"ע (גדר עולם פי"ד): "ואל יטעה אותה היצר שתינצל מן הדין מפני שהיתה צריכה להתקשט עצמה לעיני בעלה שלא תתגנה עליו, כי באמת זוהי טעות, דזהו שיהי רק בביתה לבד ולא בשוק!".

בבגית המשכן הקדוש,
כשבנות ישראל נדבו
את המראות הצובאות
לבגית הכיור במשכן,
מובא בפרוש רש"י
(שמות, לה, ח) וזו לשונו:
"במראת הצבאת -
בנות ישראל, היו בגין
מראות שראות בהן
כשהן מתקשטות, ואף
אותן לא עכבו מלהביא
לנדבת המשכן. והנה
מואס משה בהן מפני

שְׁעֵשׂוּיִים לְיָצֵר הָרַע. אָמַר לוֹ הַקָּב"ה: קָבַל פִּי אֶלֹהֵי חֲבִיבִינָן עָלַי מִן הַפֶּלֶא! שְׁעַל יְדֵיהֶם הַעֲמִידוּ הַנְּשִׂים צָבָאוֹת רְבוֹת בְּמַצָּרִים". כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּמַּעַם לֹעֶז, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "כִּי־נָן שְׁעַל יְדֵי הַמְּרָאוֹת הָאֵלוֹ עֲשׂוּ מַצָּנָה, שְׁנַתְּקֶשְׁטוּ עַל-יָדָם בְּשִׁבִיל בְּעֲלִיָּהּ וְלֹא לְזָרִים".

בְּהַמְשָׁךְ (שְׁמוֹת לֹה, כב) מְפָרֵט שְׁבָנוֹת יִשְׂרָאֵל נִדְבָו לְבְנֵי־הַכֹּלִים הַקְּדוּשִׁים בְּמִשְׁכַּן כָּל מִיָּנִי תְּכַשִּׁיטִים: "כָּל נְדִיב לֵב הִבְיָאוּ: חָח וְנָזַם וְטַבְעַת וְכוּמָז, כָּל כְּלֵי זָהָב". רִש"י שָׁם מְבָאָר שְׁכוּמָז זֶהוּ תְּכַשִּׁיט שְׁעַנְדוּ הַנְּשִׂים בְּמִקּוֹם צְנוּעַ. וְעַל אִף אֶחָד מִן הַתְּכַשִּׁיטִים הִלְלוּ לֹא כְּתָבוּ חֲזו"ל שְׁמִנְיָה רַבְּנֵי הַבֵּיַע הַתְּנַגְּדוֹת כְּלִשְׁהִי, כְּמוֹ בַּמְּרָאוֹת הַצּוּבָאוֹת, שָׁכַן כָּל הַתְּכַשִּׁיטִים כָּלָם, כְּאֲשֶׁר הֵם בְּמִקּוֹמָם הָרְאוּי – בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ, חֲבִיבִים בְּיֹתֵר עַל בּוֹרָא עוֹלָם!

אָמְרוּ חֲזו"ל שְׁאוֹתָם עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה מִיָּנִי תְּכַשִּׁיטִים שְׁגָנָה יִשְׁעָהּ הַנְּבִיא, שְׁגָרְמוּ לְחַרְבֵּן הַבַּיִת, מִשּׁוּם שֶׁהִתְקַשְׁטוּ בָּהֶם בְּנוֹת צִיּוֹן לְעֵינֵי זָרִים, הֵם אוֹתָם תְּכַשִּׁיטִים בָּהֶם קִשְׁט הַקָּב"ה אֶת חֲנֹהּ בְּזַמַּן בְּרִיאָתָהּ.

רִש"י כְּתָב (בְּפִירוּשׁ לַפְּסוּק יח בַּפֶּרֶק לא בַּסֵּפֶר שְׁמוֹת): "מָה כִּלְהָ [זוֹ] מִתְּקַשְׁטֶת בְּעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה קִישׁוּטִין, הֵן הָאֲמֹרִים בְּסִפְרָ יִשְׁעָהּ [ג, י"ח – כ"ד] אוֹתָם אֵלֶּה שְׁעֲלִיָּהֶם כְּתוּב שֶׁה' יִסִּיר מֵהֶם כְּבוֹד הַפְּרָעִינִיּוֹת", אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה מִיָּנִי הַתְּכַשִּׁיטִים הַמְּנוּיִים שָׁם אֵלֶּה הַמְּרָאוֹת, שֶׁבְּנִבּוֹאָת יִשְׁעָהּ נִקְרָאוֹת "גְּלִיּוֹנִים".

וּכְפִי שֶׁכְּתָב כַּף הַחַיִּים (סוֹפֵר - או"ח ח"ז ס"י תַּקְס אוֹת כ'): "וְנִרְאָה שֶׁזֶּה נִרְמָז בַּפְּסוּק: (תְּהִלִּים מֵה, יב): כָּל כְּבוֹדָה בַּת מְלֶךְ פְּנִימָה מִמְּשַׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה. רוֹצֵה לֹאמֹר: כְּבוֹד בַּת מְלֶךְ - אִשָּׁה הַצְּנוּעָה – פְּנִימָה! וְשֵׁם תְּלַבֵּשׁ מְשַׁבְּצוֹת זָהָב וּלְבוּשִׁים מְכַבְּדִים".

מזאשריך מתעים

"עמי, מאשריך מתעים ודרך ארחתיך בלעו" (ישעיהו, ג, יב)

פידוע לכל, הדבר העקרי שהופך את נסיון שמירת הצניעות לקשה במיוחד הנו המצב החברתי. קל מאוד היה לכל אחת לילה בצניעות אם הייתה רואה את פלן כך הולכות, כמו בדורות עברו. למעשה, אם פלן היו לבושות בצניעות לא היה בזה נסיון כלל! למרבה הצער, בעוונותינו הרבים, מה שהופך את הנסיון לקשה שבועתים הוא פשרואים שישנן גם נשים חשובות ורבניות שהולכות בחסר צניעות, מקשטות ומגנדרות, וכל אחת חושבת לעצמה שאם כך הולכת אשת או בת האדמו"ר, מסתמא זה על דעתו, ואם כן, הרי זה בודאי מתר. ולפעמים אף האדמו"ר עצמו אכן מקל בזה.

לעתים פת ישראל מרגישה בתוך תוכה שאין הדבר מדרך הצניעות באמת, אף מיד נכנס בה היצר הרע ואומר לה: ראי, כך הולכת 'פלונית' הרבנית החשובה, ואת הרי אינך צדיקה ממנה. וכל שכן אם אותם רבנים או אותן רבניות גם מטיפות לה שעליה להיות יפה ומטפחת, שיש בכך קדוש ה', וכך מתר וזה אפלו לכתחלה ושדבר זה הפך כבכלל למנהג וכו', ושערי תרוצים לא ננעלו.

חז"ל (מדרש בראשית רבה פרק כו) מסרו לנו כלל: "כל פרצה שאינה מן הגדולים אינה פרצה".

ועינינו רואות שבדור זה נתקיים בנו הפסוק: כי הנה החשף יכסה ארץ (ישעיהו, ס, ב). והאמת נעדרת (ישעיהו, נט, טו) כפשוטו הולכת האמת ונחסרת (מצודת דוד), והנה היא נעשית עדרים עדרים והולכת לה כפתוב בנבואת אחרית הימים (סנהדרין צז). ואין רועה. ומי יודע איזה עדר מן העדרים הולך בנתיבות הישר? לאיזה יעד מובילים הם?

קל יחסית להתגבר על נסיון כאשר הוא מגיע מעמי הארץ, אף כאשר מורי ההוראה המה אלה שמתעים (ישעיהו, ג, יב), מה תעשה הנערה ולא תחטא?!

וכפי שקתב הגאון רבי דידובסקי זי"ע (בספר מחניך קדוש עמ' ט) וזו לשונו: "בעקבתא דמשיחא מצוי גם בתלמידי חכמים ויראי שמים שיש להם נשים שאינן צנועות כבנות ישראל הפשרות ואין ללמד ממנהגן כלל".

בהקדמה לספר טהרת הקדש לבעל השומר אמר אמונים זי"ע פתב וזו לשונו: "ולא לבד

צעיירי הזמן שלא יזכרו ימי קדם וכו' עד שנכנסה המספחת [הפריצות] וקנתה לה מקום תהנוותה גם במנהיגי עזרי צאן קדושים, ומהם מנהלים ורבנים מפרסמים, וקצר המצע מהשתרע, כי אין אדם דקדושה דר עם נחש בכפיפה אחת וכו'".

בהזדמנויות רבות נוהגים לצטט מנבואת ישעיהו בפרק ג' על הפריצות שבדור האחרון: "יען פי גבהו בנות ציון וכו'", אף לא רבים עומדים על שרש הדברים, כמו שמוכר שם באפן נהיר ומפורש. הנביא מביא לנו את דבר ה' ותברך נזו לשונו: "עמי, נגשיו מעולל ונשים משלו בו. עמי, מאשריה מתעים ודרה ארחתיה בלעו" (ישעיהו, ג, יב) מי הם מנהיגי הדור שעליהם מדבר הנביא? פרש רש"י: "נגשיו מעולל - ליצנים הם. ונשים משלו בו - נשים נואפות משלו בו", פרוש מצודת דוד: "והנשים הנואפות המה משלו בהם, כי הטו לב השרים אחרי דעתו". מאשריה מתעים. רש"י: "מאשריה - מדריכה שיש להם לאשרה בדרך טוב, הם מתעים

אותה". הפרוש המילוני למלה לתעות, הוא - לאבד את הדרך. וכעין זה פרש המצוננת דוד וזו לשונו: "המנהיגים המדריכים אותה המה מתעים אותה מדרך הישר". ובאר הרד"ק: "מי שאומר לה 'אשרי' כשמעשה מעשים רעים, אותם הם מתעים אותה, והם גביאי השקר שמשבחים אותה במעשיה הרעים, והם בלעו ושיחתו דרך אורחותיה, שלא חזרה לדרך הטובה והלקת בדרך רעה... ויש מפרשים מאשרי כמו מיישרי, כלומר, אותם שהיו ראויים לישר אותה בדרך הטובה הם הטעו אותה". ובבאור המלים: "דרך ארחתיה בלעו" פרשו המפרשים דהינו מלשון בליעה והעלמה והינו שהעלימו מבני הדור את דרך ישראל הראויה מימות עולם וכדברי הגר"א שם: "משחיתים דרך הישר שהלקת בו מאז למען לא תשוב אליו", וכן פתב המלבי"ם: "הדרך הישר שהלקת בו עד הנה בלעו והשחיתו עד שלא יוכל עוד לשוב אליו כי נבלע ואיננו", וכן באר המהר"י קרא: "מכסון [מכסים] ממך דרך הישר ומטעים אותה לדרך רעה".

רואים להדיא שעקר האשמה היא על החשובים שבעם, וכפי שהתבטא הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל (מתוך הסרטה מפורסמת): "אבל הצרה של הפאות... ממש פריצות שאין כמוהו, זה התחיל מן הגדולים, לא סתם מאן דהו מן השוק, ראשי ישיבות גדולים וצדיקים כלם נכשלים בזה". ורואים מפרש שהוא תלה את תחלת הפרצה בגדולים שבעם.

סבלים

כְּאֲשֶׁר אָנוּ מִתְבוֹנְנִים בְּנְבוּאָה אֲשֶׁר מָסַר לָנוּ הַקֶּב"ה עַל יְדֵי יִשְׁעִיהָ נְבִיאָו, אָנוּ נִדְהָמִים לְגִלּוֹת, שְׁעוֹוֹן הָעֲרִיּוֹת שְׁגָרָם לְחֶרֶף בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְלִשְׁפִיכַת דָּם יְהוּדִים בְּסִדֵּר גָּדֹל כֹּה עֲצוּם, לֹא הָיָה עוֹוֹן עֲרִיּוֹת וְנֹאֵף מִמֶּשׁ. אֲפִלּוּ לֹא מִדְּבַר בְּלְבוּשׁ חָשׂוּף אוֹ נְשָׁקוּף, קָצָר אוֹ צָר. הַנְּבוּאָה מְדַבֵּרֶת רַק בְּהִתְקַשְׁטוֹת וְהִתְנַאֲוֹת מֵחוּץ לְבֵית. וְאִם זֶה מָה שְׁגָרָם לְחֶרֶף הַנּוֹרָא, מָה נֹאמַר וּמָה נִדְבַר וּמָה נִצְטַדֵּק הַיּוֹם, כְּשֶׁיִּרְדְּנוּ לְשִׁפְלֵי הַדְּיוּטָא הַתְּחַתּוֹנָה. עָלֵינוּ לְזָכַר שְׁאֵלְקֵינוּ - שׁוֹנֵא זְמָה הוּא (סְנֵהדְרִין צ.ג., קו), שְׁ- "אֵין לָךְ חֵבִיב לְפָנֵי הַקֶּב"ה מִן הַצְּנִיעוּת" (פְּסִיקְתָא רַבְתֵּי מ"ה), שְׁהָרִי, "אֲמַר הַקֶּב"ה, אֵין לָךְ יָפָה מִן הַצְּנִיעוּת" (תַּחֲוּמָא כִּי תִשָּׂא סִימֵן לֹא).

ה' יתברך מודיע לנו בתורתנו הקדושה שְׁהִשְׁמִירָה הַאֲלֹקִית עַל עַם יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי כָּל אוֹיֵב, תְּלוּיָהּ בְּקִדְשָׁתָנוּ וּבְצְנִיעוּתָנוּ! כְּפִתוּב (דְּבָרִים כג, טו): "כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מִתְנַהֵף לְהַצִּילְךָ וְלִמַּת אֵיבֶיךָ לְפָנֶיךָ [בְּתַנְאִי] וְהָיָה מִתְנַהֵף קְדוֹשׁ וְלֹא יִרְאֶה [הַקֶּב"ה] כֹּה עֲרוֹת דְּבָר [דְּבַר הַסֵּיב בְּכַסּוּי, אַחֲרַת] וְשֵׁב [הַקֶּב"ה] מֵאַחֲרֶיךָ [מִסְלַק שְׁכִינְתוֹ]". וְ"אִם ה' לֹא יִשְׁמַר עִיר, שָׁוָא שְׁקֵד שׁוֹמֵר"! (תְּהִלִּים קכז, א).

רַבֵּי אֶהְרֹן רֵאטָה זִי"ע כְּתַב (בְּסִפֵּר שְׁלַחֵן הַטְּהוֹר שְׁעַר קִיּוֹם הַמִּצְוֹת פֶּרֶק ד'): "וְגַם עַל יְדֵי צְנִיעוּתוֹ נִצּוֹל מִמִּיתָה מְשֻׁנָּה... וְהַנְּזִהָר בְּצְנִיעוּת, אֲפִלּוּ יֵשׁ עָלָיו דִּין מִיתָה חָס וְשְׁלוֹם, גַּם כֵּן חֲסִים עָלָיו וּמְבַטְלִים גְּזֵר דֵּינוּ... וְאֵין רְשׁוֹת לְמִקְטָרְגִים לְקִטְרַג עָלָיו... וְכֹל שְׁכֵן אִם אִשָּׁה תִּזְהָר בְּצְנִיעוּת", וְכֵן כְּתַב (בְּקוֹנְטֵרַס הַצְּוֹאָה): "כִּי הָאִשָּׁה שְׁהוֹלְכַת בְּצְנִיעוּת וּמִתְכַּנְּנַת לְשֵׁם שְׁמִים מְגַנָּה עַל חֵלֶק מִהַדוֹר, וְתִזְכָּה לְעַתִּיד לְמָה שְׁאָף מְלֶאֶךְ לֹא יִזְכָּה לוֹ, וְכָל הַצְּרוֹת שְׁיֵשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, מְגִיעוֹת רַק מִחֲמַת הַפְּרִיצוֹת שֶׁל הַנְּשִׁים". וְהַחֲפֵץ חַיִּים זִי"ע כְּתַב (מֵאִיר עֵינֵי יִשְׂרָאֵל עַמ' ק"י) שְׁהַדְּבַר שְׁגוֹרָם לְכָל הָאֲסוֹנוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל הוּא הַהֲלִיכָה לְפִי הַמּוֹדָה הַגְּרוּעָה הַזֹּאת.

נְבוּאָת יִשְׁעִיהָ נִכְתְּבָה וְנִמְסְרָה לָנוּ בְּכַדֵּי שְׁלֹא נִתְעַלַּם מִמֶּנָּה חָס וְשְׁלוֹם, בְּכַדֵּי שְׁנַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְנַעֲשֶׂה רְצוֹן אֲבֵינוּ שְׁבִשְׁמִים, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעוֹן, אֲלֵא עָלָיו. וְאִם נַעֲשֶׂה כֵּן, לֹא תִתְקַיֵּם הַנְּבוּאָה הַקְּשָׁה, שְׁבִכָּל פְּתַחֵי הַבַּתִּים תִּהְיֶה אֲנִינוּת וְאֲבִלוּת, וְשְׁבָנוֹת יִשְׂרָאֵל תַּעֲבוֹרְנָה חָס וְשְׁלוֹם חֲלוּל וְהִתְעַלְלוּת, שְׁבִירָה וְרִצְיָצָה בְּיַד הָאוֹיֵב. אִם רַק נַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, אִם לֹא נִתֵּן יוֹמֵר לְנַחֵשׁ לְהַפִּיל אוֹתָנוּ לְמַלְכָּת

שָׁלוֹ, וְנָסִיר מֵעֲלֵינוּ אֶת תַּפְאֶרֶת הָעֶבְכָסִים, אֶת שִׁקָּר הַחֶזֶן וְהַכֵּל הַיָּפִי, נִתְלַבֵּשׁ וְנִתְנַהֵג
בְּצַנִּיעוֹת פְּרָצוֹנוֹ תִּתְבָּרֵךְ, כִּי הַצְּנִיעוֹת הַיָּסוּד לְבִנְיָן כָּל הַמְצוּוֹת, אֲזִי נִזְכָּה כְּלָנוּ
לְכָל הַיְשׁוּעוֹת וְלִגְאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, בְּזָכוֹת נְשִׁים צְדָקָנוֹת – צְנוּעוֹת! מִבְּלִי שִׁשְׁפֹּךְ עוֹד
דָּם יְהוּדִי, וְהַקָּב"ה יִגְלֶם אֶת נִקְמַת דָּם עֲבָדָיו הַשְּׁפוּךְ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

מַעֲלֹת הַצְּנִיעוּת עַל קִצְהַ הַמִּזְלָג

חז"ל הקדושים הפליגו בחשיבותה של מצנות הצניעות ובשכחון של הנשים הצנועות, עד כי נתן לספם ולומר ששם כל הברכות הכתובות בתורה, אין ברכה שלא נאמרה על אשה הזוכה לקיים את מצנות הצניעות כדב"ע, וכן להיפך ח"ו.

ככל שהאשה מצניעה את עצמה יותר מעיני זרים, כך גדול שכחה. כתב בעל הפלא יועץ זי"ע (חסד לאלפים סימן ג' סעיף ד'): "כל אשה המרבה להזהר בדרך הצניעות הרי זו משבחת, וכמעט כל ענש האשה בעולם הזה ולעולם הבא, וזכותה לעולם הבא תלוי בזה". הצניעות הנה המצנה החביבה ביותר על הבורא יתברך, ככתוב (פסיקתא רבתי מ"ה): "אין לה חביב לפני הקב"ה מן הצניעות", וכתב הרמב"ם "שאין יפי לאשה אלא לישב בנות ביתה", וכתוב (תנחומא כי תשא סימן לא): "אמר הקב"ה, אין לה יפה מן הצניעות". וכן כתב המהר"ל מפראג זי"ע (גבורות השם סוף פרק ט'): "הרי שגשגת בחו האמהות הקדושות בפרט בצניעות, כי עקר שבת האשה ומדרגתה העליונה היא הצניעות".

אמרו חז"ל (מגילה י'): "כל פלה שצנועה בבית חמיה, זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים, מנלן? מתמר... משום שכפסה פניה בבית חמיה". וקמחית זכתה שכל

שבועת בְּנִיָּה שִׁמְשׁוּ בְּכַהֲנָה גְדוֹלָה, מִשּׁוֹם שֶׁהִקְפִּידָה עַל צְנִיעוּת יְתָרָה, גַּם בְּתוֹךְ בֵּיתָה (יומא מז.). וְכֵן רוּת זָכְתָה לְהִיּוֹת אִמָּה שֶׁל מַלְכוּת בְּזָכוּת צְנִיעוּתָהּ הַמוֹפְלָגָת.

וְכַתֵּב הַגָּאוֹן רַבִּי יְהוֹנָתָן אֵיבֶשֶׁיץ זי"ע (יערות דבש חלק א' דרוש ו'): "וְהֶעֱקָר בְּצִנִּיעוּת הָאִשָּׁה, הֵן בְּשׁוֹק, וְהֵן בְּבֵיתָה בְּחֹדֶר מְשֻׁכָּה, לְכָל יִרְאָה שׁוֹם גְּלוּי שֶׁעַר וּבִשָּׁר אֶפְלוּ נֶגֶד קְרוֹבִים וְעֲצָמָה וּבִשְׂרָה, כִּי בְּזָה תִּנְצַל מִמְּלֶאךָ הַמִּנּוֹת שֶׁהוּא מְלֵא עֵינַיִם לְהִסִּית לְאָדָם בְּרֵאִית עֲרֻנָּה, וְאִשֶּׁת חֵיל תִּנְצַל מִכָּל אֱלֹה וְיִהְלֹוּהָ בְּשַׁעֲרִים מַעֲשִׂיהָ".

וְכַתֵּב בְּעַל הַשּׁוֹמֵר אֲמוּנִים זי"ע (בספר הצוואה) "וְכִשְׁמִשִּׁים צָדְקָנוּ יָבוֹא, אֲתָן תֵּאִירוּ וְתִזְרְחוּ כְּמוֹ הָאוֹר שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ, וְהִלְבְּנָה וְהִפּוֹכְכִים וְעוֹד יוֹתֵר, כִּי שֹׁכֵר הַצְּנִיעוּת עוֹלָה עַל כָּל הַמְּצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְהָאִשָּׁה שְׂאִינָה נוֹהֶגֶת בְּצִנִּיעוּת, אִינָה פּוֹעֵלֶת מֵאִמָּה בְּכָל הַחוּמְרוֹת שְׂלָה, וְחָס וְשָׁלוֹם תִּשְׁאָר שְׁקוּעָה בְּשֹׁאֵל תַּחֲתוּת". וְכֵן כַּתֵּב (תַּקְנוֹת וְהַדְרֻכוֹת פֶּרֶק נ"ה תַּקְנָה ב'): "וְכִמוֹ שֶׁאָדָם מִתְּלַבֵּשׁ בְּזָה הָעוֹלָם בְּלְבוּשׁ קִדְשָׁה, כִּכָּה תִתְּלַבֵּשׁ לְעַרְףָּה זֶה נִפְשׁוֹ וְנִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה בְּאוֹר הָעֲלִיוֹן בְּלִי שְׁעוֹר וְחֻקָּר, בְּאוֹר הַקִּדְשָׁה כְּזֶה אֲשֶׁר יִגְהִיר מִסוּף הָעוֹלָם עַד סוּפוֹ".

וּבִזְהַר הַקִּדּוּשׁ כְּתוּב (פֶּרֶשֶׁת נִשָּׂא דָף קַכָּה עֲמוּד ב, תַּרְגוּם מִתּוֹק מִדְּבַשׁ): "וְעַל כֵּן צָרִיכָה הָאִשָּׁה לְהִתְכַּסּוֹת בְּזוּיוֹת בֵּיתָה, כְּלוּמֵר אֶפְלוּ בְּמִקּוֹם צְנוּעַ, וְאִם עָשְׂתָה כֵּן לְהִתְנַהֵג בְּצִנִּיעוּת, מָה נֹאמֵר בָּהּ? בְּנִיָּה כְּשִׁתִּילִי זִיתִים, וְשׁוֹאֵל מֵהוּ כְּשִׁתִּילִי זִיתִים, לְמָה מְדַמָּה אֶת הַבָּנִים לְשִׁתִּילִי זִיתִים? וּמְשִׁיב: מָה זִית זֶה, בֵּין בַּחֲרָף וּבֵין בְּקִיץ, אִין עָלִיו נוֹפְלִים וְנֹאכְדִים, וְתִמִּיד נִמְצָא בּוֹ חֲשִׁיבוֹת יוֹתֵר מִשְׁאָר אֵילָנוֹת, כִּי בְּנִיָּה יִתְעַלּוּ וְיִהְיוּ חֲשׁוּבִים יוֹתֵר מִשְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. וְלֹא עוֹד שֶׁבַעֲלָה יִתְבָּרַךְ בְּכָל הַבְּרָכוֹת, בְּבְרָכוֹת וְהַשְׁגוֹת קְדוּשׁוֹת מִלְּמַעְלָה, וּבְבְרָכוֹת גִּשְׁמִיּוֹת בְּכָל צָרְכֵי הַגּוֹף שֶׁלְּמַטָּה, דֵּהִינּוּ בְּעֲשִׂירוֹת, בְּבָנִים וּבְבָנֵי בָנִים סְבִיב לְשִׁלְחָנוּ, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב: הִנֵּה כִּי כֵן יִבְרַךְ גְּבַר יִרְאֵה' - בְּבְרָכוֹת שֶׁלְּמַטָּה, וְכַתִּיב: יִבְרַכְךָ ה' מִצִּיּוֹן - בְּבְרָכוֹת שֶׁלְּמַעְלָה, וְיִרְאֵה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ - שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ שֶׁפַע מֵהִיֶּסוּד אֶל הַמַּלְכוּת, וְיִרְאֵה בָנִים לְבְּנֶיךָ - שְׂתַנְּכָה לְרֵאוֹת נַחַת מִבְּנֶיךָ וּמִבְּנֵי בְּנֶיךָ, שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל - הִינּוּ סִבָּא קְדִישָׁא, שְׂתַנְּכָה לְהַמְשִׁיךְ שֶׁפַע רַב מִשְׁלוֹם, שֶׁהוּא הִיֶּסוּד דְּאִימָא עַל ז"א הַנִּקְרָא סִבָּא יִשְׂרָאֵל קְדִישָׁא".

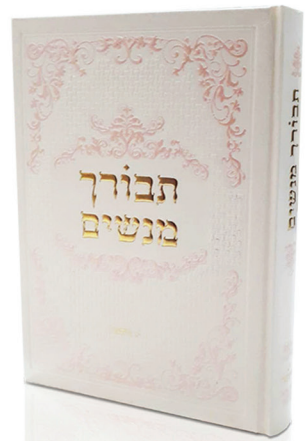

אור עצום! בְּמַחִיר זָעוּם!

מוצרי איכות לחיזוק הקדושה במחירי זיכוי הרבים
בהסכמת והמלצת גדולי ישראל

ספר תבורך מנשים

רב-מכר ייחודי זה גרם לרבות קוראות ל**אהוב** את מצות הצניעות. הספר מכיל דברי חיזוק ועידוד בהשקפה, בחשיבות המצוה, במעלתה, בשכרה, באמונה ובראת השמים. הספר מציע פתרונות מעשיים המסייעים להתמודד ביתר קלות עם נסינות הדור. מכיל לימוד עיוני של כלל הסוגיות ההלכתיות מן המקורות, הש"ס והפוסקים באופן מדויק להלכה ומשולב במדרישי חז"ל. גדולי הרבנים התבטאו, שהוא יצירת מופת וספר חובה בכל בית. מהנה, מעניין, מחכים ומחזק! מומלץ ע"י גדולי ישראל מכל העדות והחוגים. מהדורה תשע"ט – מורחבת במיוחד עם תוספות מרובות וחשובות! בתוספת קונטרס "זאת צנועים חכמה" ובו מאמרים מחזקים ומשיבי-נפש מצדיקי קדמאי. כריכת סקאי מפוארת.

ספר ושמח את אשתו

חיבור נפלא – מתכון מצליח לשלום בית לנשואים בלבד, בעניין מצוות הבעל כלפי אשתו וקדושת הבית. הספר שהכניס את השמחה, האהבה והשכינה בין בני הזוג, כפי שהעידו הקוראים! נהדר גם כמתנה לחתן. בצירוף קונטרס "ציניך נצר" בנושא מצות שמירת העינים. הסכמות נלהבות מגדולי ישראל מכל העדות והחוגים. כריכת סקאי מפוארת.

ספר חנך לנערה

על גבי דפי כרמו צבעוניים וגדולים תוכלו ללמוד בהנאה, הלכות והנהגות צניעות, בשילוב סיפורי צדקניות בחרוזים, המדויקים למקורות, וליהנות מציורים מרהיבי עין ובצורת הגשה מקורית וייחודית.

הספר מיועד לילדות, לאמהות ולמחנכות. בלשון הקודש, באידיש, באנגלית או בספרדית. מומלץ על-ידי גדולי ישראל מכל העדות והחוגים וכן על-ידי מנהלות בתי חינוך. כריכה קשה.

מגנט בת מלך

מגנט בגודל 20x28 ס"מ בצירוף מראה (בחינת "מראות הצובאות"), תזכורת לבדוק את הצניעות לפני היציאה לרשות הרבים, בצירוף תפילה קצרה על הצניעות.

נְסִיכוֹת

שירי זבקות לבות המאכות

תקליטורי שירים נְסִיכוֹת

שירים ולחנים ייפייים,
מקוריים ומרגשים,
מושקעים ומקצועיים!
להחדרת תודעת מצות
הצניעות ואהבתה ולחיזוק הקדושה
והאמונה באהבה, בדרך מקורית וייחודית. בחינת זה א-לי ואנוה.
השירה מבוצעת ע"י ילדות קטנות וילדים
וע"י פייטן (נשמת כל חי).
בצירוף חוברת מילות השירים ומקורותיהם.
בתקליטורים או בדיסק און קי דקורטיבי בתוספת
גרסה ווקאלית.
מאשר ע"י גדולי ישראל.

קונטרס יַעֲלֵת חַן

חוברת מנוקדת לנשים ולנערות המגישה בפני
הקוראות את עיקרי המצוה הנעלה כדבעי באופן קצר,
קולח, מחזק, משכנע ומלהיב!
חלוקה ל-40 שיעורי לימוד.
מומלצת גם למפיצים שמעוניינים לקיים מצות
תוכחה וזיכוי הרבים באופן יעיל ביותר ובעלות
כספית נמוכה. החוברת מתאימה גם לקירוב רחוקות.
כריכה רכה מובלטת ומפוארת.

אֵיתָמָר

וְהָאִישׁ הָזֶר

סיפור ילדים המעורר להישמר מפני הסכנות
המצויות בעווה"ר, באופן צנוע ובלשון נקיה.
צבעוני ומצויר.
עמודים בציפוי למינציה.

קונטרס נְשֵׂאוֹ אֶת

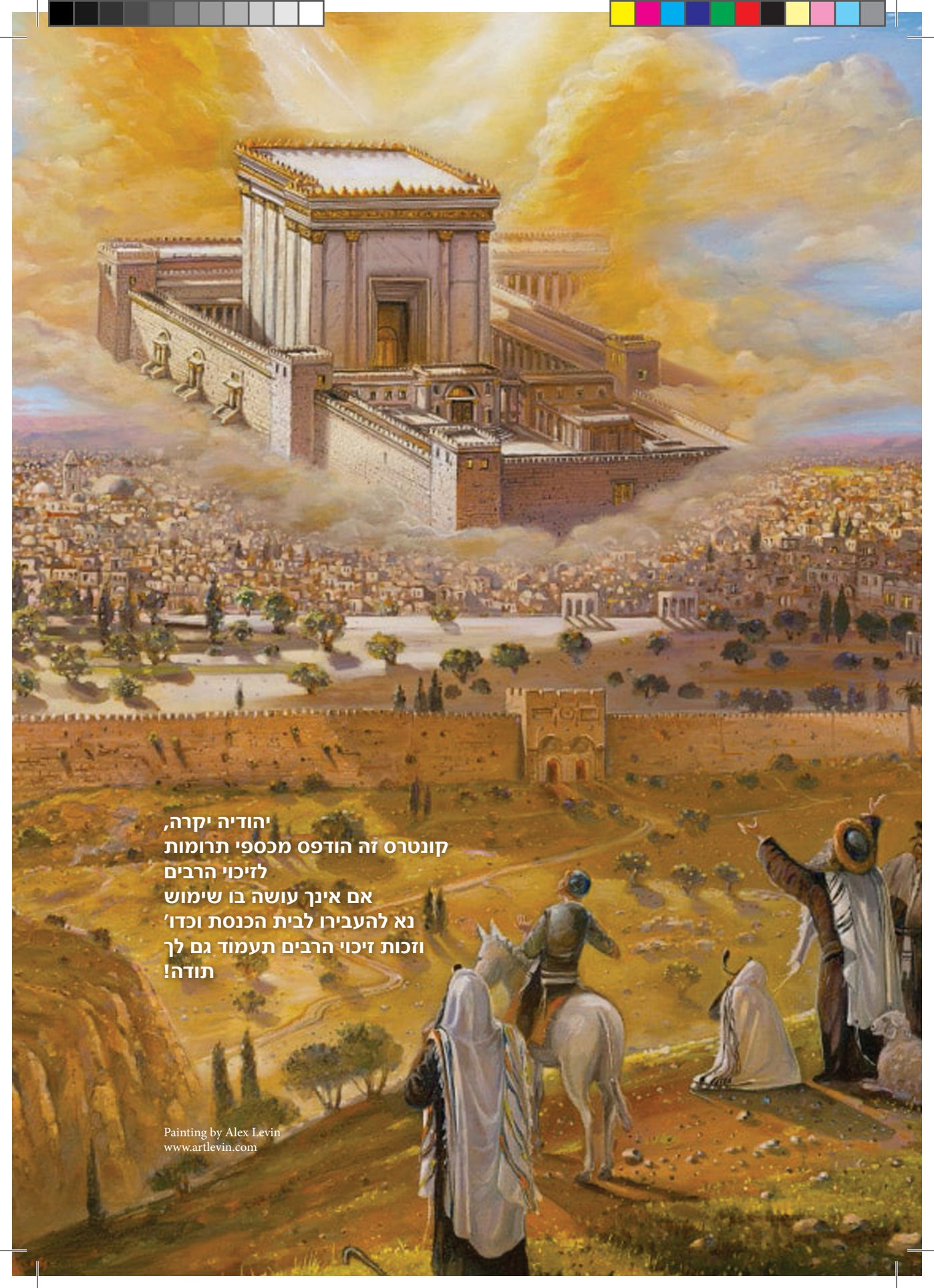
רְדִידֵי מַעְלֵי

והוא לימוד סוגיא דרדיד (שאל) עפ"י שו"ע, רמב"ם,
משנ"ב ועוד. מלווה בתמונות רבות ונדירות.

טל' להזמנות 02-6222781

יהודיה יקרה,
קונטרס זה הודפס מכספי תרומות
לזיכוי הרבים
אם אינך עושה בו שימוש
נא להעבירו לבית הכנסת וכדו'
וזכות זיכוי הרבים תעמוד גם לך
תודה!